

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства охорони
здоров'я України
06 вересня 2022 року № 1600

ПОРЯДОК
надання психіатричної допомоги мобільною мультидисциплінарною
командою

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає завдання, принципи та організацію надання психіатричної допомоги мобільною мультидисциплінарною командою (далі – Мультидисциплінарна команда).
2. У цьому Порядку терміни вживаються у значеннях, наведених в Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та інших нормативно-правових актах у сфері охорони здоров'я.
3. Дія цього Порядку поширюється на заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності та організаційно-правової форми.
4. Головним завданням Мультидисциплінарної команди є забезпечення надання психіатричної допомоги особам із психічними розладами за місцем перебування пацієнта.
5. Організація та надання послуг Мультидисциплінарною командою ґрунтується на принципах:
 - гуманності;
 - добровільності;
 - поваги до гідності та дотримання прав людини;
 - конфіденційності;
 - безпеки, що полягає у наданні послуг у спосіб, що мінімізує ризики завдання шкоди пацієнту, у тому числі тієї, якій можна запобігти;
 - доступності;

своєчасності;
безперервності;
наступності;
результативності, що проявляється у досягненні найкращих результатів через надання медичних послуг на основі наукових знань та принципів доказової медицини;
недискримінації;
орієнтованості на відновлення здоров'я та покращення якості життя людини.

6. Мультидисциплінарна команда у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, іншими нормативно-правовими актами у сфері охорони здоров'я.

II. Організація надання послуг Мультидисциплінарною командою

1. Завданнями Мультидисциплінарної команди є:

- 1) допомога пацієнту в плануванні його відновлення та соціальної реінтеграції;
- 2) комплексні фармакологічні та психосоціальні втручання за місцем перебування пацієнта;
- 3) запобігання рецидивам психічних розладів та/або попередження госпіталізації;
- 4) надання допомоги пацієнту у разі загострення психічного розладу, якщо такий стан не вимагає стаціонарної допомоги та не пов'язаний із намірами вчинити дії, що являють собою безпосередню небезпеку для самого пацієнта чи оточуючих;
- 5) взаємодія з членами сім'ї щодо залучення їх до відновлення пацієнта;
- 6) взаємодія з надавачами первинної медичної допомоги;
- 7) взаємодія з надавачами соціальних та інших послуг, в тому числі неурядовими та благодійними організаціями, правоохоронними органами, підприємствами, установами та організаціями, засобами масової інформації, органами місцевого самоврядування відповідної адміністративно-територіальної одиниці для забезпечення комплексного лікування та відновлення пацієнта з психічними розладами.

2. Мультидисциплінарна команда відповідно до покладених на неї завдань:

- 1) здійснює психіатричний огляд пацієнта з визначенням тяжкості психічного розладу;
- 2) приймає участь в оцінюванні потреб пацієнта у соціальних послугах для надання йому соціальних послуг;
- 3) надає психіатричну допомогу пацієнтам із психічними розладами (за виключенням порушень інтелекту чи пам'яті, розладів, пов'язаних із вживанням психоактивних речовин у якості основного діагнозу), що асоційовані із вираженою психосоціальною дезадаптацією, та/або які прогнозовано можуть мати підвищений ризик загострень, а також пацієнтам із низькою прихильністю до лікування;
- 4) формує із залученням пацієнта та/або його законного представника план лікування, відновлення;
- 5) відвідує пацієнта за місцем його перебування/проживання та забезпечує прийом пацієнта (за його бажанням) у закладі охорони здоров'я, на базі якого створена Мультидисциплінарна команда;
- 6) проводить необхідні психодіагностичні тести в динаміці;
- 7) застосовує методи психологічного та психотерапевтичного впливу;
- 8) визначає потребу пацієнта у призначенні лікарських засобів та наглядає за дотриманням призначеного лікування;
- 9) визначає потребу пацієнта в отриманні паліативної допомоги та при наявності показань направляє для отримання стаціонарної паліативної допомоги або мобільної паліативної медичної допомоги дорослим та дітям;
- 10) надає психіатричну допомогу пацієнту у разі загострення психічного розладу, якщо такий стан не вимагає стаціонарної допомоги та не пов'язаний із намірами вчинити дії, що являють собою безпосередню небезпеку для самого пацієнта чи оточуючих;
- 11) направляє та при необхідності супроводжує пацієнта для отримання стаціонарної психіатричної допомоги;
- 12) забезпечує надання домедичної допомоги при виникненні станів, що загрожують життю і виникли під час надання послуг пацієнту, а також виклик бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги;

13) здійснює психологічну підтримку, інформування про проблеми психічного здоров'я та їх вплив, навчання методам самопомоги доглядачів та членів родини пацієнта;

14) у разі виявлення під час надання послуг із психіатричної допомоги осіб, які належать до вразливих груп населення та / або перебувають у складних життєвих обставинах, повідомляє районну, районну у містах Києві та Севастополі державну адміністрацію, виконавчий орган сільської, селищної, міської ради з метою надання їм соціальних послуг.

3. Мультидисциплінарна команда надає послуги пацієнтам:

1) із психічними розладами, що асоційовані із вираженою психосоціальною дезадаптацією;

2) із психічними розладами з підвищеним ризиком загострень;

3) із психічними розладами з низькою прихильністю до лікування.

4. Мультидисциплінарна команда не надає послуги пацієнтам:

1) із порушеннями інтелекту чи пам'яті;

2) із розладами, пов'язаними із вживанням психоактивних речовин у якості основного діагнозу.

5. Рекомендована чисельність населення відповідної адміністративно-територіальної одиниці для надання послуг з психіатричної допомоги однією Мультидисциплінарною командою становить 200000 населення.

6. Оптимальне навантаження на одну Мультидисциплінарну команду становить надання послуг 50 пацієнтам. Частота візитів до пацієнта або візитів, які проводяться у закладі охорони здоров'я, на базі якого створена Мультидисциплінарна команда, визначається відповідно до індивідуальних потреб та в середньому складає 4 рази на місяць. Частка візитів до пацієнта за місцем його перебування повинна становити не менше 50% всіх візитів.

7. Мультидисциплінарна команда може надавати послуги пацієнтам за допомогою сучасних інформаційних технологій. Частка таких послуг разом з кількістю візитів пацієнта, які проводяться у закладі охорони здоров'я, на базі якого створена Мультидисциплінарна команда повинна складати не більше 50% всіх візитів.

8. Строк надання послуг з психіатричної допомоги Мультидисциплінарною командою узгоджується з пацієнтом із залученням членів його сім'ї або його законного представника після формування плану лікування та відновлення.

III. Правила надання послуг Мультидисциплінарною командою

1. Надання послуг з психіатричної допомоги Мультидисциплінарною командою здійснюється відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я.

2. Психіатрична допомога надається безпосередньо Мультидисциплінарною командою.

3. При необхідності психіатрична допомога може надаватися медичними працівниками, які входять до складу Мультидисциплінарної команди, самостійно або спільно відповідно до медичних показань.

4. Підставою для надання психіатричної допомоги Мультидисциплінарною командою є:

- 1) направлення лікаря-психіатра або лікаря-психіатра дитячого;
- 2) направлення лікаря, який надає первинну медичну допомогу, з яким укладено декларацію про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, відповідно до Порядку вибору лікаря, який надає первинну медичну допомогу, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 березня 2018 року № 503, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2018 року за № 347/31799.

5. Мультидисциплінарна команда надає психіатричну допомогу та працює згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу охорони здоров'я.

6. Надання Мультидисциплінарною командою психіатричної допомоги здійснюється за місцем перебування пацієнта. За потреби та за згодою пацієнта психіатрична допомога може надаватись у закладі охорони здоров'я, на базі якого створена Мультидисциплінарна команда.

IV. Склад та організація діяльності Мультидисциплінарної команди

1. Мультидисциплінарна команда утворюється у закладі охорони здоров'я згідно з наказом керівника з числа штатних медичних працівників закладу охорони здоров'я.

2. Склад Мультидисциплінарної команди та територія в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюється її діяльність, затверджуються рішенням керівника закладу, на базі якого створено Мультидисциплінарну команду.

3. До складу Мультидисциплінарної команди входять:

- 1) лікар-психіатр та/або лікар-психіатр дитячий;
- 2) лікар-психолог та/або лікар-психотерапевт, та/або психолог, та/або дитячий психолог;
- 3) сестра медична.

4. Заклад охорони здоров'я, на базі якого створено Мультидисциплінарну команду, має право залучати на підставі трудового або цивільно-правового договору соціального працівника, фахівця із соціальної роботи, інших осіб для забезпечення діяльності Мультидисциплінарної команди. Кількість таких осіб, які залучаються, та вимоги щодо їх кваліфікації визначаються самостійно закладом охорони здоров'я, на базі якого створено Мультидисциплінарну команду.

5. У рішенні про утворення Мультидисциплінарної команди з числа медичних працівників, які входять до її складу, визначається керівник Мультидисциплінарної команди.

6. Керівник Мультидисциплінарної команди:

- 1) організовує роботу Мультидисциплінарної команди;
- 2) складає графіки планових виїздів та надання консультацій Мультидисциплінарною командою, контролює їх дотримання;
- 3) визначає відповідального за координацію діяльності Мультидисциплінарної команди;
- 4) сприяє безперервному професійному розвитку медичних працівників, які входять до Мультидисциплінарної команди, на основі наукових знань та принципів доказової медицини.

7. Виїзд Мультидисциплінарної команди здійснюється згідно з графіком планових виїздів, складеним координатором Мультидисциплінарної команди, а також позапланово у разі отримання Мультидисциплінарною командою

інформації від пацієнта або членів його сім'ї щодо погіршення стану пацієнта, пов'язаного із психічними розладами.

8. Медичні працівники, які входять до Мультидисциплінарної команди, виконують свої функціональні обов'язки відповідно до посадової інструкції, затвердженої керівником закладу охорони здоров'я, на базі якого створено Мультидисциплінарну команду.

**Генеральний Директор
Директорату медичних послуг**

Олександра МАШКЕВИЧ